

“Si el Constitucional retalla l'Estatut, caldrà reformar la seua llei i introduir el sentit federal de l'estat a la Constitució”

Insistiu que la crisi és provocada per la dreta i que les solucions han de ser d'esquerres. Us fa l'efecte que Zapatero vol eixir per la mateixa porta per on va entrar? No veu cap porta a la seua esquerra?

—De la crisi, cal eixir-ne necessàriament per l'esquerra. Per raons socials, però també de model. Si tornem al vell model dels avantatges comparatius quant a la precarietat de l'ocupació, quant a la baixa pressió fiscal o quant a la màniga ampla respecte a l'impacte ambiental, segurament n'eixirem malament en tots els sentits: la crisi afectarà encara més els més febles, i entrarem, els anys vinents, en una crisi més profunda. Pense que el govern de Zapatero fa molta retòrica d'esquerres, però la seua política és continuïsta i erràtica.

—Les declaracions estivals del ministre Blanco i de la vice-presidenta Salgado han estat bastant contradictòries. Penseu, en tot cas, que hi haurà

mesures d'impacte en l'àmbit econòmic? Per exemple, pel que fa a la tributació de les rendes més elevades.

—Jo crec que la reconsideració dels impostos és del tot ineludible, atesa la situació dels comptes públics. Passa que hi ha una reconsideració continuïsta —basar-ho tot en els impostos indirectes— i una de progressista i d'esquerres —recuperar la progressivitat fiscal—, que en aquest país s'ha perdut. La vice-presidenta Salgado ha dit que ací hi ha més pressió fiscal sobre els més rics. No, no és cert: els més rics, per les plus-vàlues, paguen un 15%, i l'impost de societats és del 18%. Els assalariats paguen gairebé el doble. És clar que no és un país progressiu quant a fiscalitat. El nostre sistema fiscal no és proporcional, és regressiu, per culpa de les diverses mesures i contrareformes fiscals aplicades pel govern: la supressió de l'impost de patrimoni, les dues contrareformes de l'impost de la renda, les dues de l'impost de societats, els xecs...

—Us imagineu aprovant els pressuposts en solitari amb el PNB, que ja ha estès una proposta d'“estabilitat institucional” al PSOE?

—Si el proper escenari pressupostari recupera progressivitat fiscal i estén la protecció als desocupats per tal d'evitar l'exclusió i millorar la reactivació econòmica, si també és un escenari de sostenibilitat, podria comptar amb nosaltres. Ha de rectificar a fons la política econòmica, però, i no veig cap més voluntat sinó la de retocar unes poques mesures. Vol continuar la seua geometria variable, no es decanta per fer cap tomb a l'esquerra.

—Els empresaris acusen Zapatero de ser, pràcticament, un hooligan dels sindicats. Què en penseu?

—Evidentment que no ho és. Té una retòrica esquerrana, sí, però una pràctica bastant contradictòria. Zapatero mira de mantenir ous a totes les cistelles, es preocupa de parlar per a tots els electorats potencials del PSOE. Té una política continuïsta, però fa picades d'ull a l'esquerra. Picades d'ull, no pas cap tomb.

—Penseu, com alguns, que en l'actual situació econòmica Felipe González no hauria dubtat a fer una reforma del mercat laboral?

—No ho sé. La polarització política tan extrema que vivim des de l'època Bush a l'àmbit internacional no és la mateixa dels anys 80. Per tant, no són èpoques homologables. No sé del cert què hauria decidit de fer Felipe González, però probablement una cosa semblant a allò que ara fa Zapatero.

—Quina reacció tindreu en cas que el Tribunal Constitucional esmene considerablement l'Estatut català?

—L'Estatut, n'estic convençut, és plenament constitucional. Si el Constitucional opta per una visió restrictiva del model d'estat, hauríem de plantejar-nos seriosament el sentit de la llei del Tribunal Constitucional per fer-lo més plural. Avui, té un dèficit claríssim de pluralisme polític i territorial, un dèficit de sensibilitats. Igualment, caldria plantejar-nos una reforma constitucional en el sentit federal de l'estat. El Tribunal Constitucional demostraria, si això es confirma, que el federalisme no cap al si de l'estat de les autonomies. Caldria modificar, pel cap baix, aquestes dues lleis.

—La batalla entre Prisa i Mediapro, els dos grans grups de comunicació

propers al govern, pot girar-se-li contra?

—Em preocupa tant el bipartidisme polític com el mediàtic. Aquest també empetiteix les idees i la cultura. Considero que, economia a banda, una de les pitjors gestions del grup socialista és precisament la política de mitjans. La fa a pedaços i segons els *lobbies*.

—Les acusacions del PP sobre el presumpte espionatge de l'estat a destacats membres del seu partit han topat amb la negativa del Congrés a obrir una investigació sobre aquest afer. És un capítol tancat i barrat?

—No hi ha hagut res. El PP ja mira de plegar armes, de fet. S'ha desinflat la teoria de la conspiració en aquesta matèria i ara miraran de fer-se enrere amb un mínim de dignitat. Mantindran la iniciativa davant la Unió Europea amb l'esperança que dure cent anys, però és una estratègia amb les ales molt curtes que tan sols pretén fer pinya davant els seus casos de corrupció.

—País Valencià, illes Balears i comunitat de Madrid concentren tots aquests casos de què parlem. El ben cert, però, és que el PP no fa sinó afirmar el seu poder electoral en aquests territoris, si de cas amb l'excepció balear. Per què?

—Supose que això es deu a la incapacitat de l'esquerra. No ho fem prou bé. Hi ha hagut canvis no sols sociològics, sinó també econòmics. Aquestes són les autonomies més dinàmiques des del punt de vista econòmic, on hi ha més flexibilitat laboral i on la política especulativa té més pes. L'esquerra no ha sabut fer-s'hi un lloc, no hi és referent per a col·lectius que no voten o que fins i tot voten la dreta. En aquestes comunitats, no hi hem estat gaire encertats i haurem de canviar-hi les nostres polítiques.

—És més probable que el PP prengui terreny a l'esquerra als feus tradicionals d'aquesta que no a l'inrevés?

“Hi ha una incapacitat de lideratge del govern i una impotència de l'oposició”

—No, tampoc no veig el PP amb prou capacitat d'avançament.

—A Andalusia i a Castella – la Manxa sí que es percep una millora del vot conservador.

—Sí, però no suficient per a poder alterar majories. Pot haver-hi avanços fruit del desgast del PSOE i que el nostre increment no siga suficient per a compensar-lo, però no veig el PP amb prou condicions per a provocar el canvi polític. Ens trobem amb la incapacitat de lideratge del govern, sí, però també amb la impotència de l'oposició.

—N'hi havia que deien que la crisi faria surar les desigualtats i que el model econòmic d'aquestes autonomies s'ensorraria i originaria un corrent cap a l'esquerra. Ni de lluny, vaja.

—Resta per veure l'efecte de la corrupció, és un procés de pluja fina que caldrà copsar d'ací a un temps. Certament, el model especulatiu i de corrupció urbanística va molt més enllà dels principals beneficiaris, crea la impressió d'un model de creixement i compta amb la benvolença d'una part de la ciutadania. Espere que les coses s'aclaresquen i que l'esquerra, mitjançant una feina de politització, capgiri la situació.

—La llei electoral, cavall de batalla d'Esquerra Unida, es troba en fase d'estudi al Congrés. Sou optimistes respecte a una pròxima modificació?

—La reforma és del tot imprescindible, però serà molt difícil que aquesta qüestió es resolga sense una pressió important al carrer. La comissió en qüestió allarga el debat sobre els aspectes més de fons: el nombre de diputats, les circumscripcions... Els grups majoritaris són clarament beneficiats pel model actual, i els nacionalistes tampoc no són perjudicats. L'únic grup que hi té interès real, el nostre, és feble a la cambra i no té una mobilització social al darrere, cosa que podria servir d'element intimidador.

—Siga com siga, l'aprovació per part d'EU de lleis importants depèn o no de l'èxit de la reforma electoral?

—Condicionarem els aspectes estratègics a aquesta qüestió. Veurem què passa. De moment no hem acordat cap llei important amb el PSOE, a la legislatura actual. De fet, no n'hi ha hagudes.

Víctor Maceda

El dia que, breument, va acceptar d'apujar els impostos a les rendes més elevades, va dir que Zapatero havia tingut “sis hores d'esquerres”. Tan desorientat el veieu?

—En matèria econòmica, sí. El gran dèficit de la legislatura anterior fou la mancança d'una política econòmica progressista. Les lleis socials les aprovaven amb nosaltres, i les econòmiques, amb CiU: des de la reforma fiscal fins a la llei del sector elèctric. Aquesta legislatura fan igual, amb l'agreujant que la crisi fa molt de mal i el govern no té cap horitzó econòmic. Han anat fent tombs: algunes lleis econòmiques estan bé, algunes altres, regulars, i algunes són fatals. No saben cap a on van, i la política fiscal n'és el millor exemple: l'eliminació de l'impost de patrimoni, els xecs, les deduccions de l'IRPF a les rendes més altes...

—El PSOE ha tornat a deixar anar que podria apujar els impostos als més rics. Serà flor d'un dia, també?

—Ho va dir Pepe Blanco i l'endemà la vice-presidenta Salgado el va rectificar. Escolteu, ja n'hi ha prou! En matèria fiscal, n'han dites de ben grosses: “Abaixar impostos és d'esquerres”, va dir Zapatero en anunciar reduccions impositives als qui més tenen. Bé, tenim el pacte del finançament, que és positiu. Hem repartit el pastís. Però ara cal un pacte per a fer més gran el pastís, que és massa petit: un 32,7% de pressió fiscal, la més baixa d'Europa. Cal lluitar contra el frau, evitar que les grans fortunes tributin l'1%, apujar els impostos a les rendes més altes... Quan Salgado diu que aquestes fortunes només són a les mans d'un 3% de la població té tota la raó, però aquest 3% representa el 17% de la recaptació total!

—Cap desig més?

—També caldria equiparar les rendes de treball i les del capital. Si vols protegir els sectors més febles has de fer aquestes reformes fiscals. El ministre Corbacho deia l'altre dia que cada mes que perllonguem la prestació a les persones desocupades que s'han quedat sense, ens costa una mica més de 100 milions. Tan cert com que la reducció de l'impost sobre el patrimoni va significar una pèrdua de 1.500 milions. De què parlem, doncs? El govern espanyol és qui ha donat més diners a les entitats financeres en canvi de no res: ni tan sols hi ha línies de crèdit a les empreses. Hem de fer que Zapatero,